

MYRIOKEPHALON (MİRYOKEFALON) SAVAŞI ÜZERİNE BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ*

A BIBLIOGRAPHIC ESSAY ON THE BATTLE OF MYRIOKEPHALON

Fatih DEMİR**

Arslan DURDU***

Makale Bilgisi/Article Info: Geliş/Received: 10/12/2021 Düzeltme/Revised: 28/12/2021 Kabul/Accepted: 28/12/2021

Araştırma Makalesi/Research Article

Atıf / Cite as: Demir, F. ve Durdu, A. (2021). Myriokephalon (Miryokefalon) Savaşı Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi. *Bellek Uluslararası Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 3 (2), 103-119. <https://dx.doi.org/10.52735/bellek.1051332>

ÖZ

1176 yılında Bizans ve Türkiye Selçukluları arasında gerçekleşen Myriokephalon (Miryokefalon) Savaşı, Anadolu'nun kaderini belirleyen önemli olayların başında gelmektedir. Söz konusu savaş ile ilgili bugüne kadar pek çok yerli ve yabancı bilim insanı ve araştırmacı çeşitli yazılar kaleme almıştır. Savaşın gerçekleştiği yerin tam olarak belli olmaması nedeniyle yapılan çalışmaların birçoğunun savaşın vuku bulduğu coğrafyanın tespitine yoğunlaştığı görülmektedir.

Myriokephalon Savaşı hakkında pek çok şey yazılıp çizilmiş olmasına rağmen, bu çalışmaların tespit edilerek derlenip toplanmasını konu alan bir bibliyografya çalışması yapılmamıştır. Bu durumdan hareketle, bu çalışmada ana ve muâsır kaynaklar, telif eserler, makaleler, bildiriler, ansiklopedi maddeleri, tezler vb. türde çeşitli dillerde yazılmış çalışmalar incelemeye tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda doğrudan Myriokephalon Savaşı veya konu ile bağlantılı olarak sayısı iki yüzü geçen çeşitli çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Myriokephalon, Miryokefalon, Tzibritze, Cybrileymani, Tzibrelitzemani

EXTENDED SUMMARY

The Battle of Myriokephalon which took place in 1176 between the Byzantine and Turkish Seljuks, is one of the most important events that determined the fate of Anatolia. Many local and foreign scientists and researchers have written various articles about the war in question. Since the place where the war took place is not clear, it is seen that most of the studies focused on the determination of the geography where the war took place.

* Bu araştırma sürecinde; TR Dizin 2020 kuralları kapsamında “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde” yer alan tüm kurallara uyulmuş ve yönergenin ikinci bölümünde yer alan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemlerden” hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Ayrıca bu araştırma “Etik Kurul İzni” gerektirmeyen bir çalışmadır.

** Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih ABD Doktora Programı, Isparta/Türkiye, fathdemir@yandex.com, ORCID: 0000-0002-1625-4617

*** Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih ABD Doktora Programı, Bolu/Türkiye, arslanurdu@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4105-4227

Although many articles have been written about the Battle of Myriokephalon, a bibliographic study has not been conducted to identify and collect these studies. Therefore, in our study, main and contemporary sources, books, articles, papers, encyclopedia articles, theses, etc. Studies written in various languages were examined. As a result of our research, it has been determined that there are more than two hundred studies related to the Battle of Myriokephalon, directly or in connection with the subject.

Keywords: Myriokephalon, Tzibritze, Cybrilcymani, Tzibrelitzemani

GİRİŞ

Bizans açısından büyük bir hezimet, Türkiye Selçukluları açısından ise büyük bir zafer olarak ifade edilen Myriokephalon (Miryokefalon) Savaşı uzun süredir hem akademik hem de yerel tarih araştırmacılarının ilgisini çeken bir konudur. Söz konusu savaş üzerine yapılan ilk çalışmalar özellikle yabancı bilim insanları tarafından yapılmış olup ülkemizde ise yerel tarih araştırmacıları tarafından ortaya konulmuştur. Savaş yeri konusunda ortaya atılan ve konuya ilgi uyandıran iddialar dolayısıyla Myriokephalon Savaşı pek çok bilim insanımızın da ilgisini çekmeye başlamıştır.

Myriokephalon Savaşı üzerine gerçekleştirmiş olduğumuz bibliyografya denemesinde öncelikle Milli Kütüphane Kâşif, Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Ulusal Toplu Katalog, TR Dizin, İSAM, TTK Kütüphanesi, Google Akademik, Google Kitaplar, Microsoft Academic, Academia, Brill Reference Works, Oxford Reference, Hacettepe Türkiye Kaynakçası, Worldcat, Archive ve Jstor gibi toplu katalog ve dijital kütüphane arşivlerinden yararlanılmıştır. Daha sonra tarih araştırma metotları ön planda tutularak Türkçe ve yabancı dildeki yayınlar literatür taramasına tabi tutulmuştur. Bu bağlamda özellikle kaynaklar hakkında bilgi veren Roman Shlyaktin ve Kyle James Sinclair'in lisansüstü tezleri, Adnan Eskikurt'un tahlili bibliyografya çalışması, Norbert Mersich, Michael F. Hendy, Ferdinand Chalandon, Osman Turan, Abdülhaluk Çay ve Kemal Turfan gibi burada ismini sayamadığımız ancak aşağıda bibliyografyada çalışmalarına yer verdiğimiz birçok bilim insanı ve araştırmacının çalışmalarından istifade edilmiştir.

Kaynak taraması neticesinde elde edilen verilerin bibliyografya listesine eklenmesinde şu yöntemler takip edilmiştir: Öncelikle Myriokephalon Savaşı hakkında bilgi veren ana ve muâsır kaynaklar, daha sonra araştırmacıların konu üzerine yaptıkları müstakil çalışmalar ile bilim camiası tarafından genel kabul gören telif eserler içerisindeki savaşa dair bölümler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bunun akabinde çalışmamızda evvela kullandığımız ana ve muasır kaynakların künyelerine yer verilmiştir. İkinci olarak konuyla doğrudan ya da dolaylı olarak bağlantılı telif eserler, üçüncü olarak makale, bildiri, kongre, ansiklopedi maddeleri vb. çalışmalar, dördüncü olarak tez başlığı adı altında doğrudan savaş konusu üzerine yapılan çalışmalar ve konu ile bağlantılı tezlere yer verilmiştir. Beşinci olarak internet kaynakları bölümünde ise Türk Tarih Kurumu tarafından 2017 yılında Ankara'da düzenlenen ancak bildirileri henüz kitap olarak basılmamış Miryokefalon Savaşı'nın Yeri isimli çalıştay görüntülerinin yer aldığı internet adresi, sunulan bildirilerin künyeleri ile birlikte çalışmamıza eklenmiştir.¹

Kaynakların tasnifi kolaylaştırmak için Zotero kaynakça yönetim programı kullanılmıştır. Eserlerin künyeleri kaynak yazarının soyadları başta yer alacak şekilde alfabetik şekilde düzenlenerek aynı yazara ait olan yayınların künyeleri yayın tarihine göre sıralanmıştır. Eserlerin künyelerinde yer alan köşeli parantez içerisinde verilen eklemeler kaynakların mahiyetini kısaca açıklayıp araştırmacıların işini kolaylaştırma adına tarafımızca eklenmiştir.

¹ Mehmet Akif Ceylan, Adnan Eskikurt, Osman Gümüşcü, Mehmet Ali Hacıgökmen ve Altay Tayfun Özcan'ın yer aldığı 8 Mayıs 2. oturumunun görüntüleri TTK'nın resmi Youtube sayfasında bulunmadığı için sözlü bildirilerin sadece künyelerine yer verilmiştir.

Çalışmamızda yer alan kaynakların yukarıda belirtilen kural ve düzene uyularak basit bibliyografya tarzında hazırlanması tercih edilmiştir. Ulaşılabilir durumdaki eserlerin neredeyse tamamı temin edilerek ve incelenerek bibliyografya çalışması hazırlanmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra tarafımızca tespit edilemeyen veya araştırmamız esnasında yayıma hazırlanan ya da yayımlanan çalışmalarda olabilir. Bu yüzden şunu da belirtmek gerekir ki bu çalışma 2021 Aralık ayına kadar yapılan çalışmaları kapsamaktadır. Ayrıca araştırmadan istifade edeceklerin çalışmamızın bir bibliyografya denemesi olduğunu da mutlaka göz önüne bulundurmalarıdır.

Son olarak Myriocephalon Savaşının yapıldığı yer hakkında bugüne kadar ortaçağ tarihinin ana kaynaklarının ve çeşitli muâsır kaynakların verdiği kısıtlı bilgilerden yola çıkılarak sayısı onu geçen savaş yeri iddiası ortaya atılmıştır. Söz konusu çalışmaların çoğunluğu kaynakların tahlil edilip savaş yeri olarak iddia edilen yerlere uyarlanmaya çalışılması üzerine yoğunlaşmıştır. Fakat Göller Bölgesinin coğrafi yapısının benzer özellikler göstermesi sebebiyle iddia edilen bu yerlerin çoğunlukla birbirine yakın coğrafyalarda yer alması gibi birçok değişken unsurun bulunması, bugüne kadar tarihçiler arasında herkesin kabul ettiği ortak bir görüşün ortaya koyulmasını engellemiştir. Her ne kadar bilim insanları arasında savaş yeri hakkında görüş ayrılıkları olsa da savaşın yapıldığı yerin kesin olarak tespiti, yerli ve yabancı bilim adamlarından oluşan disiplinler arası bir ekibin önderliğinde yapılacak olan arkeolojik sondaj kazı sonuçlarına bağlı gözükmektedir.

Bibliyografya denememiz ile Myriocephalon Savaşı üzerine çalışma yapacaklara küçük de olsa bir katkıda bulunabilmek en büyük temennimizdir.

MYRIOKEPHALON (MİRYOKEFALON) SAVAŞI BİBLİYOGRAFYASI

1. Ana ve Muâsır Kaynaklar

Aça, Halil İbrahim ve Coşguner, Fahrettin, (ed.), *Tarih-i Âl-i Selçuk (Anonim Selçuknâme)*, Atıf Yayınları, Ankara 2014.

Albert von Stade, *Annales Alberti Abbatis Stadensis*, ed. Georgius Heinrichus Pertz, MGH SS 16, Hannoverae 1859.

Ansbert, “The History of the Expedition of the Emperor Frederick”, *The Crusade of Frederick Barbarossa: The History of the Expedition of the Emperor Frederick and Related Texts*, çev. G. A. Loud, Ashgate Publishing Company, Surrey 2010.

Anton Chrousti, (ed.), “Historia Peregrinorum”, *Quellen zur Geschichte des Kreuzzuges Kaiser Friedrichs I.*, MGH SS rer. Germ. N.S. 5, Berlin 1928.

Bedreddin el-Aynî, *İkdü'l-cümân fi târihi ehli'z-zamân*, ed. Mahmûd Rızk Mahmûd, Dârü'l-Kütüb ve'l-Vesâiki'l-Kavmiyye, Kahire 2010.

Bishop of Würzburg, “A Letter Concerning the Death of the Emperor Frederick”, *The Crusade of Frederick Barbarossa: The History of the Expedition of the Emperor Frederick and Related Texts*, çev. G. A. Loud, Ashgate Publishing Company, Surrey 2010.

Boso Breakspeare, *Boso's Life of Alexander III [Liber Pontificalis]*, çev. G. M. Ellis, Basil Blackwell, Oxford 1973.

Eustathius of Thessalonica, *Eustathii Metropolitae Thessalonicensis Opuscula: Accederunt Trapezuntinae Historiae Scriptores Panaretus et Eugenicus*, ed. T. L. F. Tafel, Sumptibus Sigismundi Schmerber, Frankfurt 1832.

———, *Eustathios of Thessaloniki: Secular Orations 1167/8 to 1179*, Byzantina Australiensia 19, çev. Andrew F. Stone, Brill, Leiden 2017.

Gregory Abû'l-Farac, *Abu'l-Farac Tarihi*, çev. Ömer Rıza Doğrul, TTK, Ankara 1987.

Ioannes Kinnamos, *Ioannes Kinnamos'un Historia'sı*, çev. Işın Demirkent, TTK, Ankara 2001.

İbnu'l-Ezrak, *Meyyâfârikîn ve Âmid Târihi (Artuklular Kısmı)*, çev. Ahmet Savran, Atatürk Üniversitesi Yay., Erzurum 1992.

İbnü'l-Esîr, *el-Kâmil fi't-târih*, C. 11, çev. Abdülkerim Özaydın vd., Bahar Yayınları, İstanbul 1987.

Kumandan Simbat, *Başkumandan Simbat Vekayinamesi (951-1334)*, çev. Hrant D. Andreasyan, TTK Basılmamış Tercüme Eser, İstanbul 1946.

Müneccimbaşı Ahmed b. Lütfullah, *Câmiu'd-düvel: Selçuklular Tarihi*, çev. Ali Öngül, Kabalcı Yayıncılık, İstanbul 2017.

Müverrih Hetum, *Gorigos Senyörü Hetum Vekayinamesi*, çev. Hrant D. Andreasyan, TTK Basılmamış Tercüme Eser, İstanbul 1946.

[Neophytos The Recluse], Dyovouniotes, K., “Νεοφύτου Εγκλείστου ανέκδοτα έργα”, *Εταιρεία Βυζαντινών Σπουδών*, S. 13, 1937, ss. 40-49.

[Neophytos The Recluse], Laourdas, Vasileios, “Βυζαντινά και μεταβυζαντινά εγκώμια εις τον Άγιον Δημήτριον”, *Μακεδονικά*, C. 4, S. 1, 1960, ss. 47-162.

Niketas Khoniates, *Historia (Ioannes ve Manuel Komnenos Devirleri)*, çev. Fikret Işıltan, TTK, Ankara 1995.

Pseudo-Kodinos, “Chronik 14 [The Chronicle of Pseudo-Kodine]”, *Die Byzantinischen Kleinchroniken*, C. 12-1, ed. Peter Schreiner, Corpus Fontium Historiae Byzantinae, Chronica Byzantina Breviora, Vienna 1975.

Ralph de Diceto, “Ymagines Historiarum”, *The Chronicles and Memorials of Great Britain and Ireland During The Middle Ages*, C. I., ed. William Stubbs, London 1876,

[Robert de Mont] William of Newburgh, *The Church Historians of England, The History of William of Newburgh: The Chronicles of Robert de Monte*, C. IV, II, çev. Joseph Stevenson, Seeleys 1856.

Roger de Hoveden, *The Annals of Roger de Hoveden, Comprising The History of England and of Other Countries of Europe from A.D. 732 to A.D. 1201*, C. I, çev. Henry T. Riley, London 1853.

Romoald of Salerno, *Annales Romoaldi*, ed. Georgius Heinrichus Pertz, MGH SS Scriptores 19, Hannoverae 1866.

Sıbt İbnü't-Teâvîzî, *Divân*, ed. D. S. Margoliouth, Matba'atu'l-Muktataf, Kahire 1903.

Suryânî Mikâîl, *Suryanî Patrik Mihailin Vakainamesi İkinci Kısım (1042-1195)*, çev. Hrant D. Andreasyan, TTK Basılmamış Tercüme Eser, İstanbul 1944.

Tageno, “The Chronicle of Magnus of Reichersberg [The Chronicle of Tageno]”, *The Crusade of Frederick Barbarossa: The History of the Expedition of the Emperor Frederick and Related Texts*, çev. G. A. Loud, Ashgate Publishing Company, Surrey 2010.

Willermus Tyrensis, *Haçlılar Türkler Karşısında: Willermus Tyrensis'in Haçlı Kroniği III*, çev. Ergin Ayan, Kronik Kitap, İstanbul 2019.

2. Telif Eserler

Angold, Michael, *The Byzantine Empire, 1025-1204: a Political History*, Longman, London 1997.

Ayönü, Yusuf, *Selçuklular ve Bizans*, TTK, Ankara 2018.

Beau, Charles Le, *Histoire du Bas-Empire*, C. 16, De l'imprimerie de Firmin Didot, Paris 1834.

Belke, Klaus ve Mersich, Norbert, *Tabula Imperii Byzantini, Galatien und Lykaonien*, C. 4, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien 1984.

———, *Tabula Imperii Byzantini, Phrygien und Pisidien*, C. 7, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien 2004.

Birkenmeier, John W., *The Development of the Komnenian Army: 1081-1180*, Brill, London 2002.

Cahen, Claude, *Osmanlılardan Önce Anadolu*, çev. Erol Üyepazarcı, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2011.

Ceylan, Mehmet Akif ve Eskikurt, Adnan, *Tarihi Coğrafya Açısından Myriokephalon Savaşı (17 Eylül 1176) ve Konya Bağirsak Boğazı*, Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Konya 2017.

Chalandon, Ferdinand, *Jean II Comnène (1118-1143) et Manuel I Comnène (1143-1180)*, C. 2, B. Franklin, New York 1912.

Çay, Abdülhaluk, *II. Kılıç Arslan*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1987.

———, *Anadolu'nun Türkleşmesinde Dönüm Noktası: Sultan II. Kılıç Arslan ve Karamıkbeli (Myriokephalon) Zaferi (17 Eylül 1176)*, Orkun Yayınevi, İstanbul 1984.

Dirimtekin, Feridun, *Konya ve Düzbel (1146 ve 1176)*, Ahmet Sait Matbaası, İstanbul 1944.

Eskikurt, Adnan ve Ceylan, Mehmet Akif, *Selçuklu-Bizans Münasebetlerinde Bir Dönüm Noktası Myriokephalon Zaferi*, Çamlıca Basım Yayın, İstanbul 2015.

Finlay, George, *History of the Byzantine and Greek Empires from MLVII to MCCCCLIII*, C. 2, William Black and Sons, Edinburgh and London 1854.

Haldon, John F., *The Byzantine Wars*, History Press, Stroud, Gloucestershire 2008.

Hendy, Michael F., *Studies in the Byzantine Monetary Economy C.300-1450*, Cambridge University Press, New York 1985.

Kafesoğlu, İbrahim, *Selçuklu Tarihi*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1972.

Kesik, Muharrem, *Türkiye Selçuklu Devleti Tarihi: Sultan I. Mesud Dönemi, (1116-1155)*, TTK, Ankara 2003.

Koca, Salim, *Türkiye Selçukluları Tarihi (Sultan Alp Arslan'dan Uluğ Keykubad'a) (1071-1220)*, Berikan Yayınevi, Ankara 2016.

Lilie, Ralph-Johannes, *Byzantium and the Crusader States, 1096-1204*, Clarendon Press, Oxford 1993.

Magdalino, Paul, *The Empire of Manuel I Komnenos, 1143-1180*, Cambridge University Press, Cambridge 1993.

Muralt, Edouard de, *Essai de Chronographie Byzantine 1057-1453*, H. Georg, St. Petersbourg 1871.

Norwich, John Julius, *Bizans Gerileme ve Çöküş Dönemi (MS 1082-1453)*, çev. Selen Hırçın Riegel, Kabalcı Yayıncılık, İstanbul 2013.

Ramsay, W. M., *The Cities and Bishoprics of Phrygia: Being an Essay of the Local History of Phrygia from the Earliest Time to the Turkish Conquest*, C. 1, Clarendon Press, Oxford 1895.

———, “Preliminary Report to The Wilson Trustees on Exploration in Phrygia and Lycaonia”, *Studies in the History and Art of the Eastern Provinces of the Roman Empire*, Aberdeen University, Aberdeen 1906, ss. 231-78.

———, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası*, çev. Mihri Pektaş, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1961.

Rice, Tamara Talbot, *Anadolu Selçuklu Tarihi*, çev. Tuna Kaan Taştan, Nobel, Ankara 2015.

Sevim, Ali ve Yücel, Yaşar, *Türkiye Tarihi: Fetih, Selçuklu ve Beylikler Dönemi*, TTK, Ankara 1989.

Sevim, Ali, *Anadolu'nun Fethi: Selçuklular Dönemi*, TTK, Ankara 1993.

Sevim, Ali ve Merçil, Erdoğan, *Selçuklu Devletleri Tarihi: Siyaset, Teşkilât ve Kültür*, TTK, Ankara 1995.

Thonemann, Peter, *The Maeander Valley: A Historical Geography from Antiquity to Byzantium*, Cambridge University Press, Cambridge 2011.

Tomaschek, Wilhelm, *Zur historischen Topographie von Kleinasien im Mittelalter: Die Küstengebiete and die Wege der Kreuzfahrer*, F. Tempsky, Wien 1891.

Topraklı, Ramazan, *Değişen Coğrafya ve Miryokefalon Savaşı*, Sistem Ofset Yayıncılık, Ankara 2014.

———, *Miryokefalon'un Yeri*, Sistem Ofset Yayıncılık, Ankara 2020.

Tunç, Turan, *Myriokephalon Savaşı'nın Önemi ve Savaşın Yeri*, 32 Copy Center, Isparta 2012.

Turan, Osman, *Selçuklular Zamanında Türkiye*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2020.

Vasiliev, A. A., *History of the Byzantine Empire 324-1453*, The University of Wisconsin Press, Madison 1952.

Vryonis, Speros, *The Decline of Medieval Hellenism in Asia Minor and the Process of Islamization from the Eleventh through the Fifteenth Century*, University of California Press, London 1971.

Yaprakçı, H. Hüseyin, *Sultandağı Geçidi (Miryokephalon) Savaşı*, Akdeniz Üniversitesi Isparta Mühendislik Fakültesi Matbaası, Isparta 1983.

Yinanç, Mükrimin Halil, *Türkiye Tarihi Selçuklular Devri II. Cilt*, TTK, Ankara 2014.

3. Makale, Bildiri, Kongre, Ansiklopedi Maddesi vb. Kaynaklar

Ahrweiler, Hélène, “Chôma-Aggélokastron”, *Revue des études byzantines*, C. 24, S. 1, 1966, ss. 278-283.

Aksoy, Hatice, “Komnenos Hanedanı’nın Doğu Siyaseti ve Myriokephalon Savaşı”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 7 (Miryokefalon Özel Sayısı), 2017, ss. 245-277.

Altan, Ebru, “Myriokephalon (Karamıkbeli) Savaşının Anadolu Türk Tarihindeki Yeri”, *Türkler*, C. 6, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss. 630-634.

Altındemir, Kevser, “Miryokefalon Savaşı”, *Hamideli Tarih*, S. 5, 2018, ss. 5.

Arslan, Mustafa, “Myriokephalon Savaşı’nın Konya Bağırsak Boğazı’na Lokalize Edilmesine Mikrotoponimik Katkıları”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 7 (Miryokefalon Özel Sayısı), 2017, ss. 184-201.

Ayiter, Kudret, “Myriokephalon Savaşı Nerede Olmuştur?”, *VIII. Türk Tarih Kongresi, 11-15 Ekim 1976*, TTK, Ankara 1981, ss. 689-701.

Ayönü, Yusuf, “Myriokephalon Savaşı’nın Bizans İmparatorluğu Açısından Ne İfade Ettiğine Dair Bazı Düşünceler”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 139-148.

Bağçeci, Hüseyin Turan, “Anadolu’nun Bilinen En Eski Tarihi Yolu: Kırıl Yolu ve Miryokefalon Savaşı”, *Hamideli Tarih*, S. 4, 2017, ss. 36-39.

Bahar, Hasan, “Tarih Öncesinden Bizans Dönemine Kadar Konya Ulaşımı ve Balkayalar-Bağırsıkdere Kalesi”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 7 (Miryokefalon Özel Sayısı), 2017, ss. 125-140.

Bakır, Abdullah, “Myriokephalon (Miryokefalon) Savaşı Esnasında Anadolu’da Siyasi Durum ve Uluborlu Coğrafyasında Savaşın Yeri”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 71-96.

Balık, İbrahim, “[Çalıştay Konuşması]”, *Miryokefalon Savaşı Kızılören Çalıştayı*, ((Ed.: Murat Emre)), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 29-31.

Balık, İbrahim ve Kara, Hasan, “Miryokefalon Savaşının Yeri ile İlgili Yeni Görüşlere Eleştirel Bir Bakış”, *Çivril Tarihi ve Miryokefalon Zaferi*, Denizli Büyükşehir Belediyesi Kültür Yay., Denizli 2020, ss. 41-65.

Başkaya, Mümtaz, “Miryokefalon Savaşı ve Kızılören”, *Miryokefalon Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 18-21.

Baykara, Tuncer, “İllerin Kendilerine Çekmek İçin Yarıştığı Savaş: Myryakefalon”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 57-59.

Ceylan, Mehmet Akif, “Myriokephalon Savaşı’nın Yeri Konusuna Coğrafi Bir Yaklaşım”, *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 187, 2010, ss. 159-196.

———, “Coğrafi Perspektiften Myriokefalon Savaşı’nın Yeri ve Konya Bağırsak Boğazı”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 5, 2016, ss. 69-94.

———, “Bağırsak Boğazı (Konya) ve Yakın Çevresinde Beşeri Coğrafya Araştırmaları”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 7 (Miryokefalon Özel Sayısı), 2017, ss. 202-244.

———, “Myriokephalon Savaşı (17 Eylül 1176) Açısından Konya Bağırsak Boğazı’nın Coğrafi Özellikleri”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 7 (Miryokefalon Özel Sayısı), 2017, ss. 1-39.

Ceylan, Mehmet Akif ve Eskikurt, Adnan, “Kûfi Çayı Boğazı’nın Doğal ve Tarihi Coğrafyası (Çivril/Denizli)”, *Marmara Coğrafya Dergisi*, S. 3, 2013, ss. 123-152.

Ceylan, Mehmet Akif ve Eskikurt, Adnan, “Anadolu’nun Tarihini Yeniden Yazdıracak Keşif: Miryokefalon Savaşı 17 Eylül 1176”, *Yediküta Dergisi*, S. 83, 2015, ss. 28-35.

Cheyne, Jean-Claude ve Drew-Bear, Thomas, “La forteresse de Soublaion en Phrygie (1070-1071)”, *Revue des études byzantines*, C. 70, 2012, ss. 209-220.

Chrysos, Evangelos, “1176 – A Byzantine Crusade?”, *Byzantine War Ideology Between Roman Imperial Concept And Christian Religion: Akten des Internationalen Symposiums (Vienna, 19–21 Mai 2011)*, Austrian Academy of Sciences Press 2012, ss. 81-86.

Çay, Abdülhaluk, “Karamıkbeli Zaferi (Myriokephalon, 17 Eylül 1176) Üzerine”, *Türk’e Çağrı*, S. 6, 1979, ss. 19-22.

———, “Karamıkbeli (Myriokefalon) Savaşı -I-”, *Türk Kültürü*, C. 21, S. 245, 1983, ss. 565-579.

———, “Karamıkbeli (Myriokefalon) Savaşı: II (17 Eylül 1176)”, *Türk Kültürü*, C. 21, S. 246, 1983, ss. 653-661.

———, “Karamıkbeli (Myriokephalon) Savaşının Yeri”, *Şükrü Elçin Armağanı*, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Ankara 1983, ss. 303-312.

———, “Karamıkbeli (Myriokefalon) Savaşının Yeri”, *I. Uluslararası Pisidia Antiocheia Sempozyumu, 2-4 Temmuz 1997, Yalvaç, Isparta*, Kocaeli Ofset Matbaacılık, İzmit 1999, ss. 95-102.

———, “Myriokefalon/Karamıkbeli Zaferi (16-17 Eylül 1176)”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 7-17.

———, “Karamıkbeli (Myriokefalon) Savaşının (17 Eylül 1176) Önemi ve Sonuçları”, *Aydın Türklük Bilgisi*, C. 1, S. 1, 2015, ss. 35-45.

Daş, Mustafa, “Ortaçağda Homa ve Çevresi”, *Eskiçağdan Cumhuriyet’e Homa (Gümüşsu) Tarihi*, Gümüşsu Belediyesi Yayınları, Gümüşsu 2009, ss. 39-53.

———, “Haçlı Kaynaklarında Selçuklular, Bizanslılar ve Miryokefalon Savaşı”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 186-190.

Dean, Sidney, “Byzantium’s Final Offensive: The Battle of Myriokephalon”, *Medieval Warfare*, C. 3, S. 3, 2013, ss. 39-43.

Dirimtekin, Feridun, “Selçukluların Anadolu’ya Yerleşmelerini ve Gelişmelerini Sağlayan İki Zafer”, *Malazgirt Armağanı*, TTK, Ankara 1972, ss. 231-258.

Eickhoff, Ekkehard, “Der Ort Der Schlacht Von Myriokephalon”, *VIII. Türk Tarih Kongresi, 11-15 Ekim 1976*, TTK, Ankara 1981, ss. 679-687.

———, “Miryokefalon Savaşı’nın Yeri”, *Hamideli Tarih*, S. 5, çev. Hüseyin Turan Bağçeci, 2018, ss. 56-60.

Elalmış, Ayça, “Belgelerdeki Beycesultan Höyüğü ve Çevresinde Bulunan Bizans Dönemi Kaleleri”, *Ortaçağ Araştırmaları Dergisi*, C. 2, S. 2, 2019, ss. 264-275.

Erdem, İlhan, “Malazgirit’ten Myriokephalon’a Anadolu’da Türk-Bizans Mücadelelerine Genel Bakış”, *Myriokephalon Savaşı I. ve II. Sempozyum Bildirileri*, Çivril Belediyesi Kültür Hizmetleri Yayınları, Denizli 1997, ss. 27-33.

———, “[Çalıştay Konuşması]”, *Miryokephalon Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 56.

Eskikurt, Adnan, “Ortaçağ Kroniklerine Göre 17 Eylül 1176 Myriokephalon Zaferi (Bağırsak Boğazı – Konya)”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 7 (Miryokephalon Özel Sayısı), 2017, ss. 74-98.

———, “Roger de Hoveden ve Kardinal Boso’nun Myriokephalon Savaşı’na Dair Bahisleri”, *Marmara Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, C. 4, S. 1, 2017, ss. 33-55.

———, “Myriokephalon Savaşı’na Dair Kronikler ve Modern Çalışmalar”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 6, 2018, ss. 65-94.

Foss, Clive F. W., “Choma”, *The Oxford Dictionary of Byzantium*, Oxford University Press, New York 1991, C. I, ss. 426.

———, “Myriokephalon”, *The Oxford Dictionary of Byzantium*, Oxford University Press, New York 1991, C. II, ss. 1429-1430.

Göde, Kemal, “Anadolunun Vatanlaşmasında Myriokephalon Zaferinin Yeri ve Önemi”, *Myriokephalon Savaşı I. ve II. Sempozyum Bildirileri*, Çivril Belediyesi Kültür Hizmetleri Yayınları, Denizli 1997, ss. 47-50.

Gökbörü, Halil İbrahim, “Miryokephalon Savaş Yeri Kızılören’de mi?”, *Miryokephalon Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 37-40.

Göksu, Erkan, “Miryokephalon Savaşı’ndan Sonra Türkiye Selçuklu Ordusunda Meydana Gelen Değişiklikler”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 61-70.

Halaçoğlu, Ahmet, “Miryokephalon Savaşı’nın Önemli Sonuçları ve Yeri Meselesi”, *Myriokephalon Savaşı I. ve II. Sempozyum Bildirileri*, Çivril Belediyesi Kültür Hizmetleri Yayınları, Denizli 1997, ss. 34-40.

Hendy, Michael F., “Anadolu-Miryokephalon ve Tzybritze (Sivirisi) Geçidi”, *Hamideli Tarih*, S. 5, çev. İbrahim Pür, 2018, ss. 61-66.

Kafesoğlu, İbrahim, “Selçuklular”, *İA*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1977, C. 10, ss. 353-416.

Kara, Hasan, “Miryokephalon Savaş Alanı ile İlgili Görüşler”, *Miryokephalon Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 44-47.

Karaca, Behset, Kadir Karacan, “Bölgenin Tarihi Coğrafyası İle İlgili Bazı Mülahazalar ve Miryokephalon”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 150-171.

———, “Miryokephalon Nerede? Bir Tenkîdi Tenkîd”, *Hamideli Tarih*, S. 3, 2016, ss. 42-43.

———, “Frederick Barbarossa’nın Haçlı Seferi ile Miryokefalon Savaş Güzergâhı İlişkisi ve Miryokefalon Savaş Yeri Tzipritze”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 1, S. 32, 2018, ss. 241-264.

Karakök, Tunay, “III. Haçlı Seferine Bir Adım Kala: Miryokefalon Savaşı (17 Eylül 1176)”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 192-211.

Kaya, Selim, “[Çalıştay Konuşması]”, *Miryokefalon Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 16-17.

Kayapınar, Levent vd., “Miryokefalon Muharebesi’nin Mahalli Üzerine Mülâhazalar: Bizans Kaynakları”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 7 (Miryokefalon Özel Sayısı), 2017, ss. 105-124.

Kayhan, Hüseyin, “Miryokefalon Savaşı Öncesinde Bizans Politikasında Türkmenler”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 97-116.

Keçiş, Murat, “Miryokefalon Savaşı’nda Bizans Ordusunun Stratejisi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 119-138.

———, “Miryokefalon Savaşı’nın Yerinin Tespitinde Kaynak Kullanımı Üzerine”, *Miryokefalon Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 32-36.

Kesik, Muharrem, “Myriokephalon Zaferi Öncesinde Konya’yı Hedef Alan Askerî Seferler ve Yolları”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 7 (Miryokefalon Özel Sayısı), 2017, ss. 40-73.

———, “[Çalıştay Konuşması]”, *Miryokefalon Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 52-55.

Kılıç, Yusuf, “[Çalıştay Konuşması]”, *Miryokefalon Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 24-26.

Kılıç, Yusuf vd., “Mira-Kuvalia’dan Miryokefalon Zaferi’ne Çivril ve Yöresi”, *Çivril Tarihi ve Miryokefalon Zaferi*, Denizli Büyükşehir Belediyesi Kültür Yay., Denizli 2020, ss. 11-38.

Kırpık, Güray, “Yenice Sivrisi Zaferi (Miryokefalon)’da Türkmenlerin Tavrı”, *Göller Bölgesi Tarih ve Kültür Varlıkları Bilgi Şöleni (16-18 Eylül 2011) Hamideli Seyahati*, (Ed.: Ramazan Topraklı, Refik Turan), Semih Ofset, Ankara 2011, ss. 40-45.

Kırpık, Güray, “Miryokefalon Zaferinin Yankıları”, *Hamideli Tarih*, S. 2, 2015 ss. 16.

Koç, Ferhat, “Göller Diyarında Miryokefalon Savaşı”, *Hamideli Tarih*, S. 4, 2017, ss. 33-35.

Koçak, Talat, “[Çalıştay Konuşması]”, *Miryokefalon Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 27-28.

Konečný, Martin, “Bitka Pri Myriokefalone, 1176: Posledná Ofenzíva Manuela Komnéna”, *Vojenská História*, S. 2, 2011, ss. 3-19.

———, “The Road to Myriokephalon: the Policy of the Byzantine Emperor Manuel I Komnenos in Asia Minor (1143-76)”, *Archív Orientální*, C. 80, S. 3, 2012, ss. 371-388.

Koprıman, Kazım Yaşar, (çev.), Topraklı, Ramazan, (Katkıda Bulunan) “İmparator Manuel’in İngiltere Kralına Yazdığı Mektubun Tercümesi”, *Hamideli Tarih*, S. 4, 2017, ss. 68-69.

Kozcaz, Ümit, “Üçüncü Haçlı Seferine Katılan Alman Haçlı Ordusunun Pisidia Bölgesindeki Sefer Güzergâhı Üzerine Bir Değerlendirme”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 214-230.

Köymen, Mehmet Altay, “801. Yıldönümü Münasebetiyle Miriyokefalın Meydan Muharebesi”, *Milli Kültür Dergisi*, C. 1, S. 9, 1977, ss. 26-30.

Kresten, Otto, “Der ‘Anredestreit’ zwischen Manuel I. Komnenos und Friedrich I. Barbarossa nach der Schlacht von Myriokephalon”, *Römische Historische Mitteilungen*, C. 34/35, 1992, ss. 65-110.

Lilie, Ralph-Johannes, “Die Schlacht von Myriokephalon (1176). Auswirkungen auf das byzantinische Reich im ausgehenden 12. Jahrhundert”, *Revue des études byzantines*, C. 35, S. 1, 1977, ss. 257-275.

Ljubarskij, J., “Мануил I глазами Киннама и Хониата”, *Vizantiyskiy Vremennik*, S. 64, 2005, ss. 99-109.

Mersich, Norbert, “Tzibritze. Zum Austragungsort der Schlacht von Myriokephalon”, *Byzantios: Festschrift für Herbert Hunger zum 70. Geburtstag*, ed. W. Horandner, Wien 1984, ss. 241-246.

Mimiroğlu, Mete, Kocaman, Mert, “‘2016’ Miriyokefalın Savaşı Yüzey Araştırması Buluntuları”, *Hamideli Tarih*, S. 4, 2017, ss. 26-29.

Öksüz, H. Atilla, “Düzbel-Miriyokefalın Meydan Muharebesi (17 Eylül 1176)”, *Askeri Tarih Bülteni*, S. 16, 1984, ss. 67-70.

Öngül, Ali, “Anadolu’nun Tapusu: Miriyokefalın Savaşı 17 Eylül 1176”, *Yediküta Dergisi*, S. 83, 2015, ss. 23-37.

Özaydın, Abdülkerim, “Kılıcarslan II”, *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı, Ankara 2002, C. XXV, ss. 399-403.

Özbek, Süleyman, “[Çalıştay Konuşması]”, *Miriyokefalın Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 41-43.

Özcan, Altay Tayfun, “Myriokephalon Muharebesi’nin Mevkisi Üzerine”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 7 (Miriyokefalın Özel Sayısı), 2017, ss. 167-183.

Özhanlı, Mehmet, “Pisidia Antiokheiası, Yollar ve Miriyokefalın Savaşı”, *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, S. 7 (Miriyokefalın Özel Sayısı), 2017, ss. 99-104.

Pekuz, Ömer Faruk, “Miriyokefalın ve Denizli Şehir Belleğinde Savaş İmgesi”, *Denizli Çınar*, S. 3, 2016, ss. 2-5.

Ramsay, W. M., “Notes and Inscriptions from Asia Minor (III)”, *The American Journal of Archaeology and of the History of the Fine Arts*, C. 2, S. 2, 1886, ss. 123-131.

———, “Pisidia and the Lycaonian Frontier”, *The Annual of the British School at Athens*, S. 9, 1902, ss. 243-273.

———, “Geography and History in a Phrygo-Pisidian Glen”, *The Geographical Journal*, C. 61, S. 4, 1923, ss. 279-296.

———, “Manuel’in Türklere Karşı Seferi, 1176”, *Asia Minor Studies*, çev. Arslan Durdu, Fatih Demir, C. 6, S. 12, 2018, ss. 329-337.

———, “Manuel’in Yenilgisi ve Üçüncü Haçlı Seferi”, *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, çev. Abdullah Bakır, Fatih Demir, C. 19, S. 1, 2019, ss. 241-250.

Roosta, Jamshid, “A Comparative Analysis of Politico-Cultural Consequences of Malazgirt (463 A.H.) and Myriokephalon (572 A.H) Wars”, *The Historical Study of War*, C. 1, S. 2, 2017, ss. 77-98.

Rose, Linda C., “Myriokephalon”, *Dictionary of the Middle Ages*, 1987, C. 8, ss. 657.

Sarı, İbrahim, “Miryokefalón İçin Kim, Ne Dedi?”, *Denizli Çınar*, S. 3, 2016, ss. 30-31.

Sayhan, Münir, “Neden Küfi Çayı Vadisi”, *Myriokephalon Savaşı I. ve II. Sempozyum Bildirileri*, Çivril Belediyesi Kültür Hizmetleri Yayınları, Denizli 1997, ss. 41-46.

Seyhan, Münir, “Miryokefalón Zaferi ve Çivril”, *Denizli Çınar*, S. 3, 2016, ss. 10-13.

———, “Tarihin Dönüm Noktası”, *Denizli Çınar*, S. 3, 2016, ss. 6-8.

Shliakhtin, Roman, “The Failed Experience Why Did Manuel Komnenos Lose The Battle At Myriokephalon”, *Annual of the Department of Medieval Studies*, S. 14, 2008, ss. 137-150.

Spingou, Foteini, “A Poem on the Refortification of Dorylaion in 1175”, *Byzantina Symmeikta*, C. 21, S. 1, 2012, ss. 137.

Stephenson, Paul, “Battle of Myriokephalon”, *The Oxford Encyclopedia of Medieval Warfare and Military Technology*, Oxford University Press, 2010, C. 3, ss. 39-40.

Stone, Andrew, “Dorylaion Revisited. Manuel I Komnenos and the Refortification of Dorylaion and Soublaion in 1175”, *Revue Des Études Byzantines*, C. 61, S. 1, 2003, ss. 183-199.

Strässle, Paul Meinrad, “Myriokephalon, Schlacht von (1176)”, *Lexikon des Mittelalters*, 1993, C. 6, ss. 977-978.

Şekercioğlu, Hüseyin, “Miryofatlon Zaferi ve Yerin Stratejik Önemi”, *Türk Kültürü Dergisi*, C. 5, S. 59, 1967, ss. 831-836.

———, “17 Eylül 1176 Gelendost-Miryofatlıın Zaferinin 796. Yılı”, *Türk Kültürü Dergisi*, C. 10, S. 119, 1972, ss. 1172-1176.

———, “17 Eylül 1176 Gelendost Zaferinin 800. Yılı”, *Hayat Tarih Mecmuası*, S. 9, 1976, ss. 85-89.

Şentürk, Yılmaz, “Zaferin Yıkık Şahidi Sublaion Kalesi”, *Denizli Çınar*, S. 3, 2016, ss. 20.

Taeschner, Franz, “Anadolu/ Historical Geography of Turkish Anatolia”, *The Encyclopaedia of İslam*, Brill, Leiden 1986, C. 1, ss. 465-480.

Tızlak, Fahrettin, “Değişen Coğrafya ve Miryokefalón Savaşı (R. Topraklı, Ankara, 2010) Üzerine Bazı Değerlendirmeler”, *Göller Bölgesi Tarih ve Kültür Varlıkları Bilgi Şöleni (16-18 Eylül 2011) Hamideli Seyahati*, (Ed.: Ramazan Topraklı, Refik Turan), Semih Ofset, Ankara 2011, ss. 116-118.

Tiryaki, A. Hasan, “Bir Başka Açıdan Miryokefalón”, *Denizli Çınar*, S. 3, 2016, ss. 22-24.

Toklutepe, Ş., “Myriokephalon Savaşı ve Yeri”, *I. Uluslararası Pisidia Antiocheia Sempozyumu, 2-4 Temmuz 1997, Yalvaç, Isparta*, Kocaeli Ofset Matbaacılık, İzmit 1999, ss. 103-109.

Topraklı, Ramazan, “Yenice Köyü Köprüsü ve Miryokefalon Savaşı”, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, C. 18, S. 3, 2010, ss. 997-1012.

———, “Semmânî Sivrisi Zaferi (Miryokefalon Savaşı)”, *I. Uluslararası Selçuklu Sempozyum: Selçuklu Siyasi Tarihi Bildiriler 27-30 Eylül 2010 Kayseri*, TTK, Ankara 2014, ss. 513-535.

———, “Kemer Boğazı (Miryokefalon) ve Yenice Sivrisi Zaferi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 37-54.

———, “Miryokefalon Savaşı Gelendost (Yenice Sivrisi) Zaferi”, *Hamideli Tarih*, S. 2, 2015, ss. 38-41.

———, “Miryokefalon Savaşı Yüzey Araştırması”, *Hamideli Tarih*, S. 2, 2015, ss. 74-79.

———, “Remzi (Ramsay, W. M.)’nin 1890’da İddia Ettiği Görüşünü Değiştirmesi”, *Hamideli Tarih*, S. 4, çev. Gülece Şenel, 2017, ss. 67.

———, “Yenice Sivrisi (Miryokefalon) Zaferi”, *Uluslararası Malazgirt’ten Osmanlı’ya Selçuklu Sempozyumu Bildiriler 22-23 Mayıs 2014 Kastamonu*, Kastamonu Üniversitesi Yayınları, Kastamonu 2017, ss. 495-518.

———, “Kelene (Kelainai) Kalesi, Kiral Yolu (via regia) ve Miryokefalon Savaşı”, *Hamideli Tarih*, S. 5, 2018, ss. 87-97.

———, “Miryokefalon Savaşı’nın Yerine Tarihî Metinlerin Dili Açısından Bakmak”, *VI. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 10-12 Ekim 2019 Bolu Bildiriler Kitabı*, Bolu 2019, 731-740.

Turan, Osman, “Kılıç Arslan II. ’İzz al-dîn”, *IA*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1977, C. 6, ss. 688-703.

———, “Selçuklu Sultanı II. Kılıç Arslan”, *Türkler*, C. 6, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss. 566-579.

Turan, Refik, “Miryokefalon Savaşı”, *Hamideli Tarih*, S. 2, 2015, ss. 17.

Turfan, Kemal, “Myriokephalon Savaşı ve Türk Askeri Tarihindeki Önemi”, *Birinci Askeri Tarih Semineri Bildiriler II*, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayını, Ankara 1983, ss. 61-72.

———, “Recherches Recentes Sur La Bataille de Myriokephalon”, *Revue Internationale d’histoire Militaire*, C. 67, TTK, Ankara 1988, ss. 3-27.

———, “Myriokephalon Savaşı’nın Yeri Üzerinde Yeni Araştırmalar”, *X. Türk Tarih Kongresi, 22-26 Eylül 1986*, TTK, Ankara 1991, ss. 1117-1169.

———, “Myriokephalon Savaşı Üzerine Yeni Görüşlerimiz ve Anadolu’nun Bir Türk Vatani Oluşu”, *Myriokephalon Savaşı I. ve II. Sempozyum Bildirileri*, Çivril Belediyesi Kültür Hizmetleri Yayınları, Denizli 1997, ss. 4-26.

———, “Myriokephalon Savaşının Yeri Üzerine Yeni Araştırmalar”, *I. Uluslararası Pisidia Antiocheia Sempozyumu, 2-4 Temmuz 1997, Yalvaç, Isparta*, Kocaeli Ofset Matbaacılık, İzmit 1999, ss. 126-146.

Umar, Bilge, “Miryokefalos Savaşının Yeri: Çivril Yakınında Kufi Çayı Vadisi”, *Belleten*, C. LIV, S. 209, 1990, ss. 99-116.

———, “İkinci Myriokephalon Sempozyumuna Katkı”, *Myriokephalon Savaşı I. ve II. Sempozyum Bildirileri*, Çivril Belediyesi Kültür Hizmetleri Yayınları, Denizli 1997, ss. 51-56.

Üremiş, Ali, “Karamıkbeli/Myriokephalon Savaşının Türkiye Selçuklularının Doğu Politikasına Tesirleri”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 174-182, S. Isparta Bölgesinin Tarihi Coğrafyası ve Myriokephalon Savaşı Sempozyumu (19-20 Haziran 2014) Özel Sayısı, 2014, ss. 173-182.

Vasiliev, A. A., “Das genaue Datum der Schlacht von Myriokephalon”, *Byzantinische Zeitschrift*, C. 27, S. 1, 1927, ss. 288-290.

———, “Manuel Comnenus and Henry Plantagenet”, *Byzantinische Zeitschrift*, C. 29, S. 2, 1930, ss. 233-244.

Vryonis, Speros, “The battles of Manzikert (1071) and Myriokephalon (1176): Notes on food, water, archery, ethnic identity of foe and ally”, *Mésogeios. Méditerranée*, C. 25/26, 2005, ss. 49-70.

Yakupoğlu, Cevdet, “[Çalıştay Konuşması]”, *Miryokefalos Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 48-51.

Yaprakçı, H. Hüseyin, “Sultandağı Geçidi Savaşı”, *I. Uluslararası Pisidia Antiocheia Sempozyumu, 2-4 Temmuz 1997, Yalvaç, Isparta*, Kocaeli Ofset Matbaacılık, İzmit 1999, ss. 111-121.

Yılmaz, Mustafa, “[Çalıştay Konuşması]”, *Miryokefalos Savaşı Kızılören Çalıştayı*, (Ed.: Murat Emre), Hazer Ofset, Kızılören 2019, ss. 22-23.

———, “Var Olma Savaşı Myriokephalon”, *Denizli Çınar*, S. 3, 2016, ss. 16-19.

4. Tezler

Çay, Abdülhaluk, *17 Eylül 1176 Myriokephalon/Karamıkbeli Zaferi*, (Yayımlanmış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Umumi Türk Tarihi Kürsüsü, 1978.

Dağlı, Rıfat, *II. Kılıç Arslan Zamanında Türkiye Selçuklu Devleti'nin Dış Siyaseti (1155-1192)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Ortaçağ Tarihi Bilim Dalı, 2011.

Demir, Fatih, *Ortaçağ Anadolu'sunda Denizli ile Konya Arasındaki Askeri Yol Güzergâhları (XII. Yüzyıl)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Isparta 2018.

Işıklı, Fatih, *Malazgirt ve Miryokefalos Savaş Mukayesesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı, 2004.

Kozcaz, Ümit, *Denizli, Antalya ve Isparta Havalisindeki Haçlı Faaliyetleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Isparta 2014.

Shlyaktin, Roman, *Images and Perceptions of the Enemy in the Byzantine-Seljuk Military Conflict: Case Study on the Battle at Myriokephalon (1176)*, Central European University, Department of Medieval Studies, Medieval Studies Program, Master's Thesis, Budapest 2007.

Sinclair, Kyle James, *War Writing In Middle Byzantine Historiography. Sources, Influences and Trends*, Centre for Byzantine, Ottoman and Modern Greek Studies Institute of Archaeology and Antiquity College of Arts and Law, University of Birmingham 2012.

Yılmaz, Mustafa, *Ortaçağda Denizli (Selçuklu ve İnançoğulları Dönemi)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, Tarih Anabilim Dalı, 2010.

5. İnternet (Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı)

Adalıoğlu, Hasan Hüseyin. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/uyPEwr4rs-Y?t=1852> (30:50-37:15 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Akyol, Hasan. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/uyPEwr4rs-Y?t=4466> (1:14:26-1:25:00 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Ayan, Ergin. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/Prrenn8vmy8?t=250> (4:10-28:40 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Baykara, Tuncer. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, https://youtu.be/JZQTB9JJB_4?t=2320 (38:40-59:00 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Ceylan, Mehmet Akif. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK.

Çay, Abdülhaluk. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, https://youtu.be/JZQTB9JJB_4?t=356 (5:56-38:00 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Demirci, Mustafa. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, https://youtu.be/JZQTB9JJB_4?t=3576 (59:40-1:30:00 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Eskikurt, Adnan. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK.

Göde, Kemal. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/uyPEwr4rs-Y?t=407> (6:45-30:00 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Gümüüşcü, Osman. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK.

Hacıgökmen, Mehmet Ali. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK.

Karacan, Kadir. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/QUgRMSWO4as?t=2980> (49:40-1:16:10 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Kayapınar, Levent. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/Prrenn8vmy8?t=1760> (29:20-57:45 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Keskin, Mustafa. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/QUgRMSWO4as?t=122> (2:00-13.15 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Kılıç, Yusuf. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/QUgRMSWO4as?t=818> (13:35-32:00 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Metin, Tülay. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/uyPEwr4rs-Y?t=2260> (37:40-57:15 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Mirmiroğlu, İlker Mete. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/QUgRMSWO4as?t=1944> (32:25-48:00 dk).

Özcan, Altay Tayfun. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK.

Topraklı, Ramazan. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, https://youtu.be/JZQTB9JjB_4?t=5480 (1:31:20-2:20:00 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Ürekli, Muzaffer. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/uyPEwr4rs-Y?t=3593> (59:53-1:12:40 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

Yakupoğlu, Cevdet. “[Çalıştay Konuşması]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://youtu.be/Prrenn8vmy8?t=3476> (58:00-1:18:31 dk), Erişim Tarihi: 11.07.2021.

“[Çalıştay Müzakere]”. *Miryokefalon Savaşı'nın Yeri Çalıştayı, 8-9 Mayıs 2017, Ankara*, TTK, <https://www.youtube.com/watch?v=GURbhuo0Tqk>, Erişim Tarihi: 11.07.2021.

SONUÇ

Myriokephalon Savaşı hakkında gerek yurt dışında gerekse Türkiye’de yerli ve yabancı birçok bilim insanı ve araştırmacı çalışma yapmıştır. Bu konudaki ilk çalışmalar yabancı bilim adamları tarafından ortaya konulmuştur. Bunun akabinde Türkiye’de yerel tarih araştırmacıları ve Türk bilim insanları çalışmalarını yürütmüşlerdir. Konu üzerine son yarım asırdır yapılan çalışmalarda ciddi bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Yerli ve yabancı araştırmacılar tarafından yapılan çalışmaların çoğunluğunun savaşın meydana geldiği coğrafyanın tespitine odaklanan tezlerden oluştuğu dikkati çekmektedir. Bu bağlamda konumuz bakımından önem arz eden sayısı yüzü geçen kitap, makale vb. çeşitli türlerde yayınlar yapılmıştır.

Bilim insanları ve araştırmacıların bu kadar ilgi çekici bir konu üzerine yaptıkları yayınlarının derlenerek bir bibliyografya çalışması yapılmadığı görülmektedir. Bibliyografya çalışmaları sadece ilgili konu hakkında yapılmış yayınları belirli bir düzen içerisinde toplayan fihrist değildir. Bu maksatla araştırma esnasında tespit edilen çalışmaların derli toplu bir dökümünün yapılması Myriokephalon Savaşı üzerine yeni çalışma yapacak araştırmacılara yol gösterici olacaktır. Araştırmacılar aynı zamanda savaşın çehresi hakkında fikirler edinebileceklerdir. Bu düşüncelerden hareketle bugüne kadar yapılan çalışmalar bir çatı altında toplanmaya çalışılmıştır. Her ne kadar son yıllarda internetin getirmiş olduğu bilgiye kolay ve

hızlı erişim imkânı ve çeşitli dijital bibliyografya veri tabanları oluşturulmuş olsa da eski usul bibliyografya çalışmaları hala araştırmacılara bilgiye ulaşma konusunda katkı sağlamaları nedeniyle öneminden pek bir şey kaybetmemiştir.

KAYNAKÇA

- Milli Kütüphane Kâşif - <https://kasif.mkutup.gov.tr/Default.aspx>
- Milli Kütüphane Türkiye Makaleler Bibliyografyası - <https://makaleler.mkutup.gov.tr/>
- Dergipark - <https://dergipark.org.tr/tr/>
- Ulusal Toplu Katalog - <http://www.toplukatalog.gov.tr/>
- TR Dizin - <https://trdizin.gov.tr/>
- İSAM Kütüphanesi - <http://ktp2.isam.org.tr/>
- TTK Kütüphanesi - <https://www.ttk.gov.tr/kutuphane/>
- Google Akademik - <https://scholar.google.com/>
- Google Kitaplar - <https://books.google.com.tr/>
- Microsoft Academic - <https://academic.microsoft.com/home>
- Academia - <https://www.academia.edu/>
- Hacettepe Türkiye Kaynakçası - <http://kaynakca.hacettepe.edu.tr/>
- Brill Reference Works - <https://referenceworks.brillonline.com/subjects>
- Oxford Reference - <https://www.oxfordreference.com/>
- Worldcat - <https://www.worldcat.org/>
- Internet Archive - <https://archive.org/>
- Jstor - <https://www.jstor.org/>